

Respectiv: Nu-ai vrea să interpretezi greșit situația. Fiindcă era o situație care nu putea fi interpretată greșit. La care eu i-am spus să fie liniștit, nu o interpretez greșit, și să se întoarcă la cunoștința lui, care desigur că e cel puțin la fel de stînjenită ca mine sau ca el.

Iar atunci s-a întîmplat ceva ce nu se mai întîmplase niciodată în viața noastră. Tata a început să urle cît îl ținea gura. Că el nu era stînjenit. Și nu va fi niciodată. Pentru că el nu a avut și nici nu va avea nimic de-a face cu altcineva în afară de Mama. El nu e un animal, nu are nevoie de altă femeie. E un om însurat. Așadar, să nu îndrăznesc să pîngăresc amintirea Mamei mele calomniindu-l pe el. Și de fapt ce căutam eu acolo? De ce-l spionez? Ca un denunțător. Eu habar nu am cine e femeia aceea, de ce e împreună cu ea și de ce o ține de mîină. Femeia aceea e verișoara lui. Verișoara lui de-a doua, pe care nu a mai văzut-o din copilărie și care tocmai și-a pierdut soțul. E o văduvă, nu o tîrfă. Așadar, să nu îndrăznesc să-l bănuiesc că s-a combinat cu verișoara lui. Își dă seama ce-mi închipui eu despre el. Și-a dat deja seama de mai multe luni. Că-i pun în cîrcă toate mojiicile din imaginația mea. Dar el e curat. Nu are secrete. El nu a fotografiat niciodată curvele care se fiție în fereastra de peste drum. El nu ascunde în sertar reviste deocheate. A început să-i fie rușine de fiul lui, care e atît de pervers, încît a ajuns să trăiască cu un manechin de vitrină.

I-am răspuns că eu nu trăiesc cu manechine, iar revista americană nu am ascuns-o, ci am pus-o pur și simplu în sertar. Și tot acolo aș fi pus-o chiar dacă aș fi știut că-mi cotrobăiește prin cameră. Atunci el mi-a smucit brațul și mi-a urlat în față că el nu mi-a cotrobăit niciodată prin cameră, ci doar a căutat certificatul meu de naștere, așa că să nu îndrăznesc să-i pun din nou la îndoială cinstea.

Bine, Tată, i-am spus.

Repet, să nu îndrăznești! E limpede? Eu am ajuns în iad tocmai din cauza cinstei mele!

Știu.

Respect pe Atunci termină cu insinuările! Și nu mă mai spiona! Nu am nici o iubită!

Bine, te cred. Dar poți avea liniștit pe cineva, asta nu mai are nimic de-a face cu cinstea. E greu să înșeli pe cineva care a murit. Iar Mama a murit. Printre altele, și din cauza cinstei tale.

Și-a luat mâna de pe brațul meu și a rămas sub lumina felinarului ca un condamnat la spânzurătoare.

A venit un autobuz, m-am urcat, plîngeam.

El nu s-a întors acasă vreo trei, patru zile.

Nu mai pot să continui.

O furnică.

(furnica)

Stăteam în grădină și mă uitam la o furnică. Pleca, se întorcea, iar pleca. Umbla încolo și-ncoace pe o distanță de vreun metru și jumătate. Uneori se oprea, făcea câțiva pași la dreapta sau la stînga, dar pînă la urmă se întorcea pe drumul ei. Un drum invizibil. Fără nici o urmă, adică fără nici un indiciu care să facă dintr-o margine de alee pietruită dintr-o grădină ceva ce ar putea fi numit drum. Cînd m-am așezat pe jos, lîngă casă, furnica era deja acolo. Nu știam de unde venise. La început am crezut că se rătăcise. Dar cineva care s-a rătăcit nu se foiește încoace și-ncolo, mereu pe aceeași cale. Cine se rătăcește umblă pînă ce găsește un drum. Sau pînă ce se rătăcește și mai tare. Sau stă locului și aprinde un foc, urlă, face semne și se roagă disperat să-l găsească cineva.

Față de acea foială încolo și-ncoace pe o distanță de un metru și jumătate, nici cei câțiva pași în dreapta și-n stînga nu aveau mai mult rost. Acolo nu era nimic. Nici un drum cumsecade, nici hrană, nici o altă furnică. Cred că tocmai de aceea se și întorcea mereu pe același drum.

Uneori se oprea: își aranja ceva pe ea cu piciorușele din față. Așa cum fac și muștele. Numai că, spre deosebire de muște, furnicile își pot întoarce capul în spate, ca niște vertebrale. Cum fac și cîinii cînd își mușcă coada. Și nici gestul acela, cînd se aranja sau se spăla, nu avea mai mult sens decît foiala ei înainte și înapoi. Nu se vedea nici un strop de murdărie pe ea. Nimic din ceea ce făcuse minute întregi nu avea absolut nici un sens.

Măcar de s-ar fi hrănit sau ar fi căutat ceva de mîncare. Sau ar fi discutat cu altă furnică. Dacă s-ar fi îndeletnicit cu perpetuarea speciei sau ar fi construit o cetate. Sau dacă ar fi plecat pur și simplu, fiindcă acolo nu avea nimic de făcut. Astea ar fi avut un sens. Dar așa, cu acel du-te-vino neînterupt, era ca la pușcărie, cu toate că ar fi putut să coboare de pe marginea cărării pietruite și să o ia prin iarbă. Și nu vede nimic. Mai mult ca sigur că simte oarecum lumina, dar nici pomeneală să vadă, așa ca mine, tufa de măceșe din față, garajul din dos, folosit ca debara, statuia neterminată a lui Cristos din geam, iar mai încolo părul, gardul dărăpănat și pisica ghemuită pe el. Nu are creier. Nici amintiri. Dacă aș așeza-o cu un metru mai într-o parte, se va fiții pe acolo exact la fel.

Eu știu exact de ce stau așezat pe pămînt, sub streășina casei. Aștept. Iar această așteptare este sensul prezenței mele aici. Aș putea să stau fără să știu de ce, totuși simpla prezență a tot ce mă înconjoară, a tot ce văd, ce gîndesc sau simt, de pildă acest garaj verde, încropit din plăci de PFL, plin cu tot felul de gioarse, cu Cristosul acela neterminat, ar da un sens șederii mele.

Dar chiar dacă prezența mea acolo n-ar avea nici un rost vizibil sau invizibil, dacă aș fi orb și n-aș vedea geamul prăfuit al garajului, dacă nu mi-aș da seama că e cineva ghemuit deasupra mea și constată că, după etaloanele sale, aproape că nu exist și s-ar gîndi că inevitabilul nu l-ar costa decît un simplu gest, oricînd la cheremul poftii sale...

Tu ai slăbit din nou, băiete.

Respect pe Sărut mîna, tanti Emma. Nu am slăbit, așa mi-e felul.

Felul, nefelul, ia treci tu înăuntru să mănînci ceva – și a început să-și bălăngăneasă plasa cu piine proaspătă ca pe o momeală.

Mulțumesc, vin imediat, numai să-l aștept pe Kornél. Face baie.

Poți să-l mai aștepți o oră întregă.

Știu, tanti Emma.

Atunci imaginează-ți de cînd știi eu asta. Dar să nu vă apucați de băut fără să mîncăți înainte.

Nu ne ducem să bem, tanti Emma.

Nu? Aveți grijă, băieți, pentru că eu știu. Eu le știu pe toate, îmi spune ea, amenințîndu-mă cu degetul.

Cel care le știe pe toate nu stă pe gînduri. El știe totul în întregimea lui. Pentru acela cauza și consecința nu sînt categorii aparte. Dilema ca furnica să existe sau să nu existe are un caracter demiurgic. Dimpotrivă, poate că este de-a dreptul umană. Cel în care se contopesc toate, eu, garajul, Cristosul neterminat, furnica aceasta, nu stă pe gînduri. Nu poate decide. Nimic.

Din perspectiva unuia atoateștiutor nu există iertare. Pur și simplu nu e logic. Ca să fie așa, păcatul meu ar trebui să se situeze în afara lui. Poate că, din perspectiva lui, nici eu nu exist. Nu mă situez în afara întregului. Numai un om poate spune să vie împărțita ta. Numai un om poate spune pace ție. Numai un om poate spune prin spînzurare. Numai un om poate spune măcar încercă.

Din perspectiva unuia atotputernic n-om fi fost mare scofală, dar din perspectiva mea era totuși mai mult decît nimic. Cam atît m-a dus capul atunci, în grădina aceea, la optsprezece ani. În fața unei furnici care pînă la urmă a mirosit o urmă și a dispărut. Dacă avea simțul mirosului. Dar ceva simțuri tot avea ea. Ceva ce o făcea să acționeze. În fața geamului de la garaj, cu statuia aceea neterminată, pe care tatăl lui Kornél o tot sculpa de vreo douăzeci și șase de ani. Crezînd mereu că a stricat-o numai pentru că nu era perfectă.

Respect pentru oameni și cărți
(oglinda)

Nu știu cine a fost femeia aceea. Nu am mai văzut-o niciodată. Cred că nici Tata. Nu sînt sigur nici că și-a petrecut acele cîteva zile la ea. Cu toate că ne-ar fi fost amîndurora mai ușor dacă ar fi avut pe cineva. Pentru oricine e mai bine să trăiască cu o ființă vie decît cu una moartă.

De fapt habar n-am cum poți să le supraviețuiești morților tăi. Unii reușesc, alții nu. Probabil că asta depinde mai degrabă de cei morți decît de cei rămași în viață. Se prea poate ca nu numai eu să nu fi fost în stare să arunc la gunoi hainele Mamei mele, ca nimeni de pe lume să nu fi fost în stare să le arunce. Probabil că, așa cum unii nu știu să trăiască, alții nu știu să moară. Poate că aceasta a fost singura asemănare dintre Éva și Mama.

Cînd Tata s-a întors acasă, eu am preferat să nu ies din cameră o zi și jumătate. Știa foarte bine că eram acasă, dar nici el nu s-a arătat dispus să-mi bată la ușă. După o zi și jumătate n-am mai putut să mă abțin și m-am pișat în vaza de majolică. Am încercat să direcționez jetul pe marginea vazei, ca să nu facă zgomot, dar sînt sigur că m-a auzit. După cîteva minute am auzit cheia învîrtindu-se în broască și Tata a plecat. Ce-i drept, numai cît să mă pot duce în baie, ca să mă spăl, iar el, să cumpere cîte ceva. Apoi s-a întors și a închis cu zgomot ușa de la camera lui, ca să pot ieși în bucătărie și să mîncînc fără să ne întîlnim. Ușa dintre camerele noastre era blocată de la bun început, cea de la camera mea, de cînd sosiseră mobilele Mamei. A lui s-a închis atunci de tot. Așa a trecut o săptămînă întregă.

Asta pînă ne-am dat seama că nu vom putea trăi toată viața așa și într-o dimineață ne-am întîlnit întîmplător în antreu. A fost cum nu se poate mai îngrozitor, de parcă nu ne-am fi văzut din seara trecută, de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic. M-a întrebant dacă am bani, i-am spus că am, el mi-a spus că tocmai a primit salariul și, dacă am nevoie de bani, să iau din sertar, iar eu i-am

Respect mulțumită. Singura schimbare era ușa lui închisă. Din discreție, ca să nu dăm ochii unul cu altul cînd ies din bucătărie ca să merg în camera mea. Peste două zile, cînd am avut nevoie de bani, am găsit în sertar și un pachet de țigări. Cu filtru, ca să nu fiu nevoit să fumez porcăriile acelea, Sirena, din care fuma și el. Pe care ar fi putut să mi-l lase și în bucătărie, doar că așa eram nevoit să intru zilnic în camera lui.

Apoi, într-o dimineață, am dat peste el în fața oglinzii din baie. Stătea cu gura căscată, ca la doctor. Își privea limba. L-am întrebat ce a pățit. Mi-a spus că are o umflătură pe limbă. Îl doare. O simte la fiecare înghițitură. Nu-l mai văzusem niciodată așa de speriat. Nici măcar atunci cînd au venit să-l ridice. I-am spus să mă lase s-o văd și eu. Apoi l-am liniștit, i-am zis că nu era decît o aftă mică și albă. Am avut și eu una, te poți pricopsi cu așa ceva din orice bufet expres. Sper să ai dreptate, băiete, mi-a spus el. Fii liniștit, știu ce vorbesc, i-am răspuns eu. Nu are nici un rost să intri în panică din cauza unei afte. Și, într-adevăr, peste două zile i-a dispărut. Numai că de atunci a început să stea zilnic cu gura căscată în fața oglinzii, privindu-și cîte o jumătate de oră cînd limba, cînd cavitatea bucală. Intrarea în sufletul său dărăpanat. A mai trecut un an pînă ce s-a îmbolnăvit de cancer.

(explorarea spațiului cosmic)

Am încercat să stau cît mai puțin acasă, numai că, în afară de Kornél și de contesă, nu prea aveam la cine să mă duc. Cînd Măria era bolnavă, le făceam eu cumpărăturile, ea mi-a împrumutat cîteva cărți, citeam împreună *Știința și viața*, pe ea o interesau mai degrabă noutățile legate de explorarea spațiului cosmic, pe care le considera cele mai mari blasfemii. Am întrebat-o de ce nu biologia, iar ea mi-a spus că Dumnezeu se amuză cel mai tare de două dintre creaturile sale, de preoți și de biologi. O mai interesau podișul Nazca, statuile de pe Insula Paștelui și Mohenjo-daro, fiindcă ea considera că încercările neghioabe de descifrare a tainei lor erau ultimele bastioane ale gîndirii mistice.